

Поштовани господине председниче Републике Србије, поштовани председниче Уставног суда господине Слијепчевићу, господине председниче Букикио, екселенције, даме и господо, хвала вам на позиву да се обратим у име Европске Уније овом уваженом скупу на прослави једног овако важног јубилеја.

Педесет година од установљења Уставног суда, 1963. године, је свакако важан датум у историји српског правосуђа. Уставни суд је основан као независно тело са мисијом да штити уставност и законитост, као и људска и мањинска права и слободе у складу са врховним правним актом – Уставом. Прво бих желео да поздравим одлуку о пресељењу Суда у нове, адекватне просторије које на прави начин одражавају позицију и значај ове институције. Јак Уставни суд, добро избалансираног састава и јасно дефинисане надлежности представља добар инструмент заштите принципа владавине права и гарант поштовања људских права, како су то оценили и експерти Венецијанске комисије у једном од својих извештаја. Надам се да ће Уставни суд врло брзо ојачати своје капацитете како би могао да још успешније решава велики број предмета који су пред њим. О вашој мисији и раду, успесима и изазовима ће свакако више говорити председник Суда, уважене судије и друге високе званице. Ја бих желео да се кратко осврнем на важну улогу Суда у заштити принципа владавине права, поделе власти и независности судства кроз уставноправну контролу закона и других аката, којима се обезбеђује заштита људских права гарантованих Уставом. Владавина права је од велике важности за Европску Унију. Она је заправо стуб модерног, демократског, плуралистичког друштва и уставних демократија. Та демократија којој сви ми тежимо није и не може бити сведена на прости одраз народне воље. У држави која поштује принципе Савета Европе одлуке се увек морају доносити у складу са законом. Управо је систем у коме се закони поштују и примењују и у коме нико није и не може бити изнад закона тај који гарантује једнакост свих пред законом. У Уставу су јасно дефинисани основни принципи владавине права и поделе власти, као и равнотеже и међусобне контроле све три гране власти. Јасно је речено да је судска власт независна. Дакле, судство, па и уставно судство, је то које мора да обезбеди да се закони, који су донети заиста и примењују. Независан, фер и ефикасан судски процес гарантује да се закони неће злоупотребити или ретроактивно изменити. Уставни суд кроз свој рад и своје одлуке има једну посебну и важну контролну улогу у свим областима живота. У свом раду је донео много важних одлука. Поменућу неке од њих: у јулу је донета прва одлука о повреди права на неповредивост физичког и психичког интегритета, затим, донете су одлуке о повреди права на слободу окупљања и права на судску заштиту, о

потреби поштовања принципа законитости и обавезне судске контроле код приступања подацима о комуникацији између грађана, о повреди права на ограничење и лишавање слободе у кривичном поступку, о забрани деловања усмереног на кршење зајамчених људских и мањинских права и изазивање националне и верске мржње. Уставни суд је такође утврдио да један број законских норми у важним законима није био усклађен са уставом – закони о адвокатури, о јавном тужилаштву, о порезима на имовину, о Војно-безбедносној агенцији и Војно-обавештајној агенцији, о заштити података о личности, о висини стопе затезне камате, о стечају, штрајку, о ратном осигурању, о порезу на доходак грађана, о обавезном осигурању у саобраћају, итд. И неки акти владе нису добили позитивну оцену законитости и уставности. Ови закони и акти регулишу све области живота и ово јасно указује на веома важну улогу коју има Уставни суд као корективни механизам. Поштовање устава и закона има кључну улогу и у процесу придруживања Европској Унији. Управо је то разлог што се, у представљању правних тековина Уније прошлог месеца у Бриселу, почело са поглављем 23, које говори управо о правосуђу и основним људским правима. Постоје многи међународни инструменти, посебно они Савета Европе, који дефинишу стандарде у вези са независношћу судске власти, као и основне механизме неопходне да се они достигну. Независно правосуђе мора бити заиста слободно од било каквог утицаја других грана власти и оно мора да ради непристрасно, квалитетно и ефикасно. Како је то више пута речено у извештајима Венецијанске комисије, Савета Европе и у редовним извештајима Европске комисије о напретку Србије, последњи је објављен управо јуче, 16. октобра, извесно је да ће на европском путу Србије бити потребно успешно спровести многе реформе. Између осталог биће потребно променити уставни и законски оквир за избор судија у складу са примедбама Венецијанске комисије. Тиме би се приближили стандардима Европске Уније о независности судства, што би осигурало најбољу заштиту права свих грађана. Уставни суд ће у томе свакако имати веома важну улогу и нашу пуну подршку.

Честитам вам још једном овај важан јубилеј и желим пуно успеха у даљем раду. Хвала на пажњи.